

Quickscan flora en fauna

Buitenplaats Hoorneboeg, Hilversum



Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Quickscan flora en fauna

Buitenplaats Hoorneboeg, Hilversum

Definitief

Versie 2

Opdrachtgever

URbANMiND
T.a.v. Wouter Groote

info@urbanmind.nl

06-21 58 35 88

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Achterstraat 11
4101 BB Culemborg
T (0345) 727000
F (0345) 727010
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 7334
Datum: 31-9-2015
Projectleider: Nelleke Manschot
Opgesteld: Rob van Dijk
Gecontroleerd: Jac Hakkens



Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

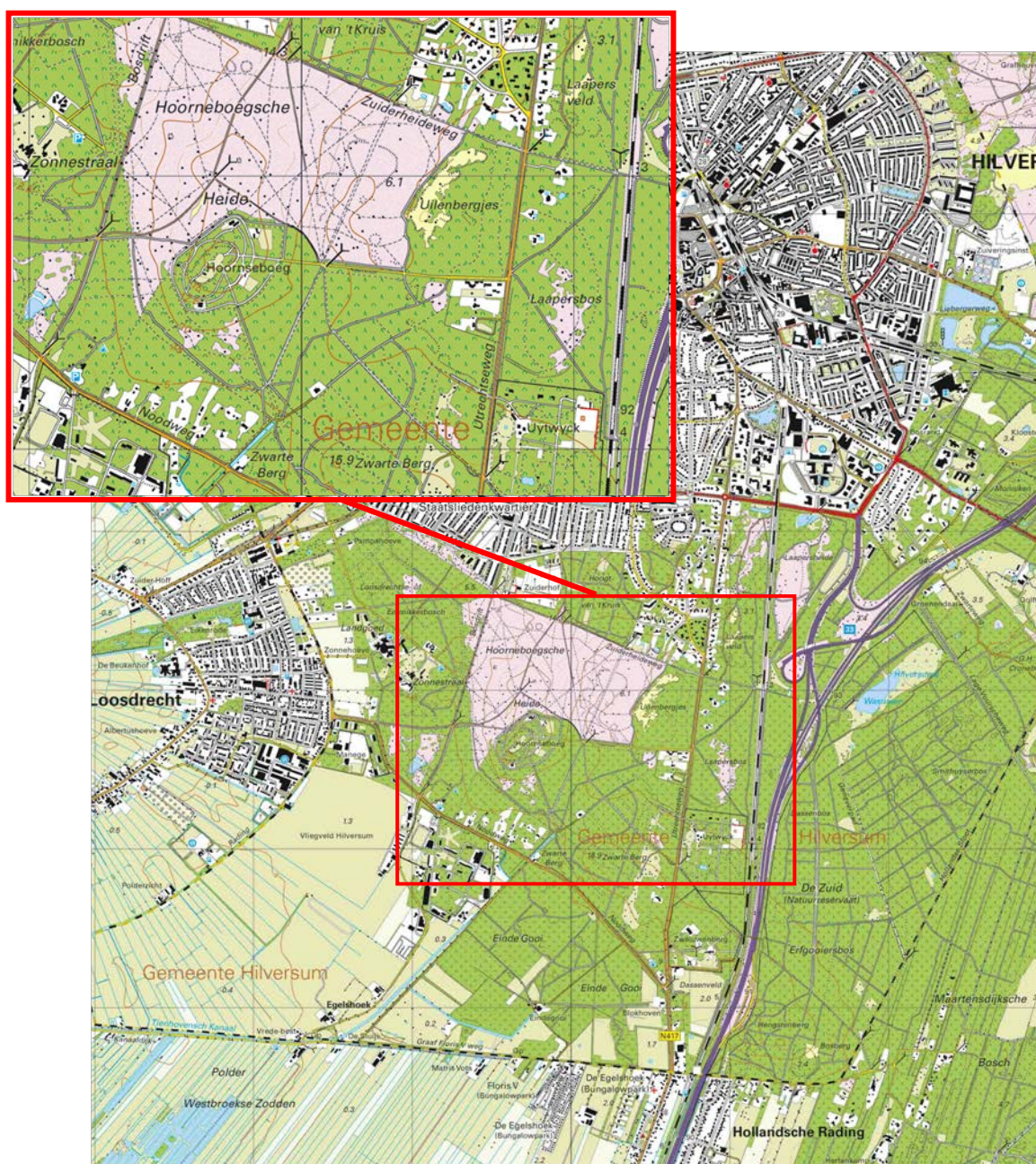
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Leeswijzer	6
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Voorgestane ontwikkeling	8
3	NATUURWETGEVING	9
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten	9
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	11
3.3	Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur	12
3.4	Rode lijst	12
4	METHODE	13
4.1	Bureauonderzoek	13
4.2	Terreinbezoek	13
5	BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTEN	14
5.1	Planten	14
5.2	Zoogdieren	14
5.3	Vogels	18
5.4	Amfibieën en reptielen	19
5.5	Vissen	20
5.6	Beschermde soorten ongewervelden	20
6	WETTELIJK BESCHERMDE GEBIEDEN	22
6.1	Ligging en begrenzing van-beschermde gebieden	22
6.2	Aangewezen natuurwaarden	22
6.3	Toetsingskader	23
6.4	Toetsing aan de instandhoudingsdoelen	24
7	BESCHERMDE GEBIEDEN – NNN	26
7.1	Ligging Natuurnetwerk Nederland (NNN)	26
7.2	Beschrijving van waarden en kenmerken	27
7.3	Toetsing wezenlijke kenmerken en waarden	28
8	CONCLUSIE EN VERVOLG	29
8.1	Flora- en faunawet	29
8.2	Natuurbeschermingswet	30

8.3	Natuurnetwerk Nederland	30
8.4	Zorgplicht en zorgvuldig handelen	30
	Literatuurlijst	31



1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op Buitenplaats Hoorneboeg, gelegen ten zuiden van Hilversum, zijn ruimtelijke ontwikkelingen gewenst om de buitenplaats op lange termijn duurzaam in stand te kunnen houden. De buitenplaats kenmerkt zich door hoge natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden en is beschermd binnen het provinciaal ruimtelijk beleid (als onderdeel van het Natuurnetwerk) en de Natuurbeschermingswet (als Beschermd Natuurmonument). Ruimtelijke ontwikkelingen zijn slechts mogelijk als ze strekken tot behoud en/of versterking van de aanwezige natuurwaarden.

Om sturing te kunnen geven aan de ruimtelijke ontwikkelingen wordt een visie opgesteld. Op basis hiervan kunnen concrete ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. In voorliggend document is een analyse gemaakt van de aanwezige ecologische kenmerken en waarden. Op basis hiervan wordt een ecologische visie opgesteld.

In verband met juridisch-planologische procedures is een toetsing van de geplande ontwikkelingen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming. De eerste stap in deze toetsing is de quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de huidige situatie en de voorgestane ontwikkeling. Op basis van deze informatie is voorliggende toets uitgevoerd. Hoofdstuk 3 geeft een beknopte beschrijving van de natuurwetgeving en -beleid. De gehanteerde methodiek is beschreven in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten verwacht worden, wat de effecten van de ontwikkeling op deze soorten zijn en of een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk is. Hoofdstuk 6 gaat in op de effecten op beschermde Natuurbeschermingswet 1998 gebieden. Toetsing in het kader van het Natuurnetwerk Nederland is beschreven in hoofdstuk 7. Hoofdstuk 8 geeft de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek. De snelle lezer kan volstaan met het lezen van hoofdstuk 2 en de conclusie in hoofdstuk 8.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Buitenplaats Hoorneboeg ligt op ruim een kilometer ten zuiden van de bebouwde kom van Hilversum in de gelijknamige gemeente. De buitenplaats wordt omsloten door de wegen/paden Hoorneboeg en Hogenbergseweg. De buitenplaats is ontsloten voor gemotoriseerd verkeer via de Hoorneboeglaan ten oosten van de buitenplaats. Formeel maakt de laan onderdeel uit van de buitenplaats, maar deze is niet meegenomen in voorliggend onderzoek. De globale begrenzing is weergegeven in figuur 2.1. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het onderzoeksgebied zijn 139.7-467.7.

De Hoorneboeg is een cirkelvormige buitenplaats met een oppervlakte van 13 hectare gelegen aan de zuidkant van Hilversum op de Hoorneboegse hei. Het terrein is momenteel in gebruik als conferentieoord. Rondom het terrein staat een raster. Het is uitsluitend toegankelijk voor bezoekers van het conferentieoord.

Het terrein is begroeid met oud loofbos, voornamelijk eik en beuk. Daarnaast staan er diverse boom- en struiksoorten zoals Amerikaanse eik, tamme kastanje, esdoorn, linde, fijnspar, douglas, sequioa, acacia en struiken zoals rhododendron, hulst, buxus, magnolia en laurierkers. In het bos staat en ligt veel dood hout. Langs de wegen en paden staan met name oude beukenlanen. Op enkele plekken hebben deze beuken grote (spechten-)gaten en scheuren. Er zijn enkele open grasweides in het terrein.

In het gebied staan de volgende gebouwen:

- Beheerderswoning
- Bungalow
- Centrum - huis met veranda
- Stalheim – voormalige, gerenoveerde boerderij, nu in gebruik voor vergaderingen en accommodatie
- De Schuur - een voormalige, gerenoveerde boerderij, nu in gebruik voor vergaderingen en accommodatie
- De Bibliotheek – vergaderzaal
- Voormalige slaaphuisjes

Bij de beheerderswoning ligt een kleine tuinvijver.

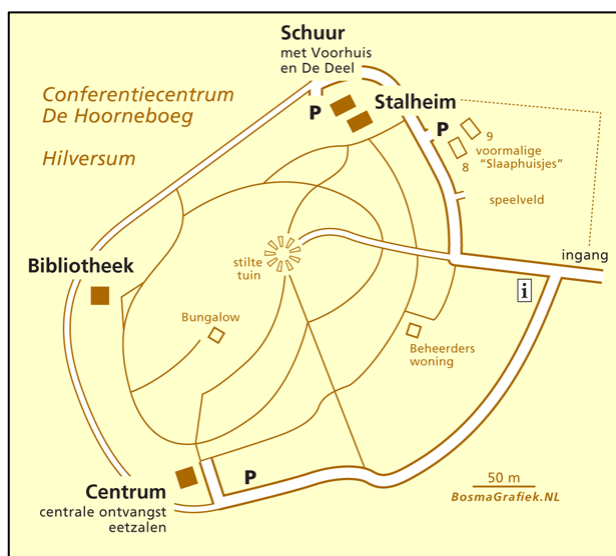
2.2 Voorgestane ontwikkeling

Op de buitenplaats zijn globaal de volgende ontwikkelingen gepland:

- Sloop van enkele panden;
- Kap van (n.t.b. aantal en bij voorkeur jonge) bomen ten behoeve van aanleg parkeergelegenheid;
- Verwijderen van asfaltwegen en deze vervangen door graspaden;
- Herstel padenstructuur: deels nieuwe paden aanleggen in halfverharding, deels vervangen toplaag halfverharding en deels verwijderen van paden;
- Nieuwbouw bovenop de heuvel.



Figuur 2.1 Toekomstige situatie buitenplaats Hoorneboeg en het onderzoeksgebied voor dit onderzoek.



Figuur 2.2 Kaart van het conferentiecentrum met daarop de bebouwing(huidige situatie)

3

NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van Economische Zaken: mijn.rvo.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet beschermt:

- enkele vaatplanten;
- bijna alle zoogdieren;
- alle vogels;
- alle reptielen;
- alle amfibieën;
- enkele vissen;
- enkele ongewervelde (insecten en weekdieren).

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet);
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet);
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet);
- vogels;
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd.



	Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
Niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
Soorten van tabel 1 Lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
Soorten van tabel 2 Middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragcode of Ontheffing	Gedragcode of Ontheffing
Vogels	Gedragcode (of Ontheffing)	Gedragcode (of Ontheffing)
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing
Soorten van tabel 3 Zwaarste beschermingsregime Bijlage 1 AMvB Bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing

Figuur 3.1. Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

Verbodswet

De Flora- en faunawet is - in tegenstelling tot vele andere wetten - een verbodswet en geen gebodswet. Overtreding van de Flora- en faunawet is een economisch delict waarbij op basis van 'strafrecht' boetes worden gegeven en/of vervolging optreedt. Ook kan op basis van bestuursrecht bestuursdwang worden opgelegd. Personen worden individueel aansprakelijk gesteld en eventuele opdrachtgevers kunnen te maken krijgen met aansprakelijkheid en vervolgschade.

De verboden moeten ervoor zorgen dat in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- plukken, vangen en doden;

- verstoren;
- vernielen van leefgebied, nesten en holen;
- weghalen van eieren;
- bezit en handel.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Figuur geeft aan bij welke activiteiten welke instrumenten beschikbaar zijn.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland hebben verscheidene natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij zijn 2 soorten te onderscheiden:

- A. Natura 2000-gebieden
- B. Beschermde natuurmonumenten

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Beschermde Natuurmonumenten

Al onder de Natuurbeschermingswet 1967 werden natuurgebieden beschermd door het aanwijzen van Staats- en Beschermde Natuurmonumenten. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt het onderscheid tussen Staats- en Beschermde Natuurmonumenten, beide worden nu Beschermde Natuurmonumenten genoemd. Daarnaast komen die (delen van) Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden te vervallen. De instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied zullen wel mede betrekking hebben op de waarden die beschermd werden door het Natuurmonument. In totaal blijven 63 Beschermde Natuurmonumenten bestaan.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde

natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen. Maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Gevolgen plangebied

Het plangebied ligt in het Beschermde Natuurmonument Hoorneboegse Heide. In hoofdstuk 6 worden de gevolgen hiervan voor de planvorming beoordeeld.

3.3 Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN/EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN/EHS denkbaar zijn, is het raadzaam (en in sommige gevallen noodzakelijk) een NNN/EHS-toetsing uit te voeren.

Gevolgen plangebied

Het plangebied maakt onderdeel uit van de NNN/EHS, zie kaart 2. In Hoofdstuk 7 zal hier verder op ingegaan worden.

3.4 Rode lijst

De Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. Een vermelding op een Rode Lijst geeft dus een indicatie over hoe het een soort vergaat, het is geen indicatie over de zeldzaamheid. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken. In totaal zijn 18 Rode Lijsten aanwezig waarop 3363 soorten zijn vermeld. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. Binnen deze rapportage wordt alleen ingegaan op soorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet en worden Rode Lijst-soorten niet aangehaald.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie. Voor het bronnenonderzoek zijn wij dank verschuldigd aan dhr. Koen Defyn, dhr. Pieter de Schoe en aan dhr. Joost Tilborghs van het Goois Natuurreservaat voor het verstrekken van waardevolle mondelinge en schriftelijke gegevens. Zie de literatuurlijst voor totale lijst van de geraadpleegde bronnen.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het plangebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door Rob van Dijk uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude. Dit vond plaats bij een temperatuur van 27°C, volledig bewolkt weer en windkracht 4 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

5

BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldonderzoek waargenomen soorten, aangevuld met gegevens uit literatuur en andere informatiebronnen. Tevens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Het veldbezoek is uitgevoerd in een periode dat veel plantensoorten in het veld waarneembaar zijn. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde of bedreigde plantensoorten aangetroffen. In het algemeen is de kruidlaag in het bos weinig ontwikkeld door de dominantie van beuk en inlandse eik. Deze zorgen voor sterke beschaduwing en slecht verteerbaar strooisel. Enkele vermeldenswaardige aangetroffen plantensoorten zijn eikvaren aan de noordwestzijde (een indicatorsoort voor oud bos) en muurvaren op de schuur bij de moestuin. Ook vanuit de literatuur zijn geen beschermde of bedreigde plantensoorten op de buitenplaats bekend. Het voorkomen van deze soorten is daarom redelijkerwijs uit te sluiten.

Effecten en advies

Negatieve effecten op beschermde of bedreigde plantensoorten zijn op voorhand redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. De volgende vleermuissoorten zijn op basis van literatuur uit het plangebied bekend: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en grootoorvleermuis.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;

- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

De meeste gebouwen in het plangebied zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De bibliotheek is voorzien van spouwen die voor vleermuizen toegankelijk zijn via open stootvoegen. Het centrumgebouw is voorzien van dak- en gevelbetimmeringen waarachter vleermuizen kunnen wegkruipen. Hetzelfde geldt in mindere mate voor de bungalow. Onder de dakpannen en achter de raamluiken van Stalheim, de schuur en de moestuinwoning zijn voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Daarnaast zijn in het plangebied diverse laanbomen aanwezig met voor boombewonende vleermuizen geschikte holten en scheuren.

Foerageergebied en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Door het onderbreken van een vliegroute kan bijvoorbeeld een foerageergebied onbereikbaar worden, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes dient derhalve onderzocht te worden of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Kader - vleermuisvliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Het plangebied is zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen door het besloten, parkachtige karakter. Daarbij worden in de lanen concentraties verwacht van vleermuizen.

Effecten en advies

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dient te allen tijde gegarandeerd te blijven.

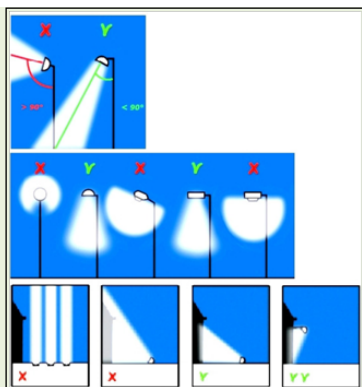
Door de sloop van gebouwen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Om te beoordelen welk effect de geplande sloop- en kapwerkzaamheden op vleermuizen heeft, is nader onderzoek naar deze soortgroep noodzakelijk. Dit dient conform vaste protocollen te worden uitgevoerd in de periode mei-september. Vanwege de hoge potentie voor vleermuizen is het ook van belang om te weten waar de belangrijkste foerageerplaatsen zijn. Het plangebied voorziet in het geschikt maken van de belangrijkste verwachte foerageergebieden, namelijk de lanen aan de buitenzijde van de buitenplaats.

Kader - Verlichting

Een aantal nachtactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals watervleermuis, en er zijn soorten die rond lantaarnpalen jagen, zoals rosse vleermuis. Bij het plaatsen van verlichting bij in- en/of uitvliegopeningen, vliegroutes en foerageergebieden kunnen barrières ontstaan waardoor de vleermuizen van de verblijfplaatsen, vliegroute en/of foerageergebied afzien.

Om lichthinder te voorkomen en het gebied aantrekkelijker te maken voor vleermuizen kunnen verschillende maatregelen getroffen worden:

- *verlichting alleen plaatsen waar het echt nodig is;*
- *verlichting alleen aan op momenten wanneer het nodig is (dynamische verlichting);*
- *verlaag de hoogte van de lichtmasten;*
- *beperk verstrooiing het licht tot een minimum door gebruik van aangepaste armatuur (zie figuur 4);*
- *toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting (amberkleurige UV-vrije ledlampen)*
- *geen verlichting plaatsen bij in- en/of uitvliegopeningen en vliegroutes.*



Figuur 5.1 Voorbeelden om verstrooiing te voorkomen

Conclusie: Nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen is noodzakelijk zodra de uitvoeringswerkzaamheden volledig bekend zijn. Indien verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in te slopen gebouwen, is het nodig om hiervoor mitigerende maatregelen te nemen en een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan te vragen. Verder is het van belang om foerageergebieden van vleermuizen zoveel mogelijk te behouden en versterken in het plan.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Op basis van literatuur is het voorkomen van diverse algemene grondgebonden zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet in het plangebied bekend. Het gaat om soorten als ree, vos, mol, egel, huisspitsmuis, bosspitsmuis, bosmuis, veldmuis, rosse woelmuis, konijn en haas. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling vanuit de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Daarnaast zijn waarnemingen van de strenger beschermde soorten eekhoorn en das bekend in het plangebied. In de nabijheid komt bovendien de boommarter voor. Eekhoorns maken takkennesten (hoofdzakelijk in naaldbomen) of nesten in holle bomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen, maar deze zijn naar verwachting wel aanwezig in het plangebied. Ten opzichte van de dennenbossen in de omgeving van de buitenplaats is er slechts matige foerageergelegenheid in het plangebied aanwezig.

De das heeft verblijfplaatsen (burchten) in de bosgebieden ten zuiden van het plangebied. Op basis van soortgericht onderzoek is bekend dat dassen zowel ten zuiden als ten noorden van het plangebied foerageren. Het plangebied zelf vormt wel een doorgangsgebied maar wordt door dassen gemeden als foerageergebied (Peter de Schoe, persoonlijke mededeling). Dit hangt vermoedelijk samen met de aanwezigheid van een hond op de buitenplaats.

De boommarter is bekend van de Korporaal van Oudheusdenkazerne ten zuiden van het plangebied. De buitenplaats kan niet worden beschouwd als onderdeel van het leefgebied van de boommarter, al kan de soort het gebied incidenteel bezoeken. De holle bomen in het plangebied zijn nog niet geschikt als verblijfplaats van deze soort.

Effecten en advies

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt en tijdelijk verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Daarnaast blijft het gebied tijdens en na de realisatie van de geplande ontwikkelingen geschikt als leefgebied. Uiteindelijk wordt het gebied beter geschikt voor deze soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten. Vanuit de zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Indien holle bomen of naaldbomen gekapt worden, kunnen nesten van eekhoorns verdwijnen. In dat geval is eerst gericht onderzoek nodig naar de aanwezigheid van de nesten, zodat ze gespaard kunnen blijven. De functie als migratieroute voor dassen blijft behouden. Het is daarbij wel van belang dat de hekken rond het terrein passeerbaar blijven voor dassen. Dat betekent dat de rasters niet (overal) tot onder het maaiveld komen.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Alle vogels zijn als soort op een gelijke wijze beschermd in de Flora- en faunawet. Beleidsmatig heeft het Ministerie van Economische Zaken een onderverdeling gemaakt, gericht op de mate van verantwoording en afstemming van werkzaamheden versus het behoud van vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit betreft:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten
- Overige broedvogels

Bij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden kunnen nesten van overige vogels soms ook jaarrond beschermd zijn. Dit is met name aan de orde bij grote ontwikkelingen of zeer bijzondere locaties. In de regel is dit niet aan de orde en zijn de nesten van de vogels alleen beschermd als ze in gebruik zijn.

Voorkomen en functie

In 2014 zijn de broedvogels van Buitenplaats Hoorneboeg onderzocht en in kaart gebracht (Jonkers, 2014). In totaal zijn 191 territoria vastgesteld van 30 verschillende broedvogels. Er zijn geen vaste, jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig. Wel zijn er twee soorten van de Rode Lijst aangetroffen, namelijk groene specht (1 territorium) en grauwe vliegenvanger (2 territoria). Opvallend is het grote aantal holenbroedende vogels in het gebied.

Effecten en advies

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties

worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. Het genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Conclusie: Bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels.

5.4 Amfibieën en reptielen

Voorkomen en functie

Amfibieën

In het gebied worden diverse soorten algemene amfibieën verwacht, zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander. Het gebied biedt met name landbiotoop voor deze soorten. In het plangebied zijn alleen voortplantingswateren aanwezig in de vorm van de tuinvijver. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling vanuit de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen.

In de regio komt ook de strikt beschermde kamsalamander voor. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten door de afwezigheid van geschikte voortplantingswateren.

Reptielen

In het plangebied zijn waarnemingen bekend van de reptielensoorten levendbarende hagedis en hazelworm (Koen Defyn, persoonlijke mededeling). Eerstgenoemde soort is waargenomen in de moestuin op de buitenplaats; laatstgenoemde soort komt verspreid voor op het hele buitenplaats. Voor de hazelworm vormen het bos en graslanden een primair leefgebied; de bestaande verhardingen hebben geen functie voor de soort. De soort houdt zich schuil onder boomstronken, onder bladlagen en in ondergrondse holen. Van de levendbarende hagedis bevindt de kernpopulatie zich op de aangrenzende heide. De waarneming zal naar verwachting betrekking hebben op een zwervend exemplaar.

Effecten en advies

Amfibieën

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt en tijdelijk verlies van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Daarnaast blijft het gebied tijdens en na de ontwikkeling geschikt als leefgebied. Uiteindelijk wordt het gebied beter geschikt voor deze soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom voor deze soorten niet noodzakelijk. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten. Vanuit de zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Reptielen

De geplande ingreep voorziet op hoofdlijnen in het behoud en de ontwikkeling van het bosrijke, natuurlijke karakter en daarmee in het behoud van habitat voor de hazelworm. Wel zal door de aanleg van parkeerterrein in het bos een deel van dit leefgebied verloren gaan. Door kwaliteitsverbetering elders op de buitenplaats kan de waarde als leefgebied voor de hazelworm behouden blijven. In de aanlegfase kunnen dieren door de aanleg van een parkeerterrein in het bos worden gedood of verwond. Omdat overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet niet op voorhand kan worden uitgesloten, is een nader onderzoek naar het voorkomen van de soort nodig. Indien namelijk een ontheffing Flora- en faunawet voor de soort aangevraagd moet worden, moeten actuele onderzoeksgegevens van de soort beschikbaar zijn om effecten op individueel niveau en populatieniveau te kunnen beoordelen. Negatieve effecten op de levendbarende hagedis zijn op voorhand uit te sluiten, aangezien er geen actuele leefgebieden of verblijfplaatsen voor de soort verloren gaan.

Conclusie: Door de geplande ontwikkelingen kan leefgebied van de hazelworm verdwijnen en kunnen dieren gedood of verwond worden. Nader onderzoek naar de hazelworm op de buitenplaats is noodzakelijk om effecten nader te kunnen inschatten en eventueel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan te vragen. Door het nemen van kwaliteitsverbeterende maatregelen en voorzorgsmaatregelen kunnen negatieve effecten op de soort worden voorkomen of verzacht / gecompenseerd.

5.5 Vissen

Voorkomen en functie

In het plangebied zijn geen watervoerende elementen (sloten, poelen, enz) aanwezig die als habitat voor vissen fungeren. Derhalve ontbreekt geschikt leefgebied voor vissen.

Effecten en advies

Effecten op vissen zijn op voorhand uitgesloten. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Conclusie: Effecten op vissen zijn op voorhand uitgesloten.

5.6 Beschermde soorten ongewervelden

Voorkomen en functie

Vanuit de Flora- en faunawet is een beperkt aantal ongewervelde diersoorten beschermd. Voor de rode bosmier (tabel 1-soort) vormt het plangebied een geschikt leefgebied. Op de geplande ontwikkellocaties zijn geen mierennesten aangetroffen. Overige beschermde soorten ongewervelden kunnen op basis van habitatvoorkeur en algemene verspreidingsgegevens redelijkerwijs worden uitgesloten in het gebied. De omliggende Hoorneboegse Heide is een kernleefgebied voor de veldkrekel (Rode Lijst: bedreigd). Deze soort heeft echter geen specifieke beschermingsstatus in de Flora- en faunawet. Het voorkomen van deze soort op de buitenplaats is bovendien redelijkerwijs uit te sluiten door het ontbreken van geschikt leefgebied (heide of heischraal grasland).

Effecten en advies

Voor de rode bosmier is bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing Flora- en faunawet niet noodzakelijk. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soort. Vanuit de zorgplicht is van belang om te voorkomen dat mierennesten verstoord worden door aanlegwerkzaamheden. Het is aan te bevelen om nesten tijdens een veldonderzoek in kaart te brengen en indien nodig voorafgaand aan werkzaamheden te markeren.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk. In het kader van de zorgplicht is het van belang om verstoring van mierennesten zo veel mogelijk te voorkomen. Het is aan te bevelen om nesten tijdens een veldonderzoek in kaart te brengen en indien nodig voorafgaand aan werkzaamheden te markeren.

6

WETTELIJK BESCHERMDE GEBIEDEN

6.1 Ligging en begrenzing van-beschermde gebieden

Het gehele Buitenplaats Hoorneboeg maakt deel uit van het wettelijk beschermde natuurmonument Hoorneboegse Heide (zie figuur 6). Vanuit het aanwijzingsbesluit d.d. 26 april 1995 zijn de aanwezige natuurwaarden en het natuurschoon in het gebied wettelijk beschermd binnen de Natuurbeschermingswet. Deze natuurwaarden zijn kwalitatief beschreven in het aanwijzingsbesluit en niet kwantitatief benoemd of op kaart nader gespecificeerd.

Circa 2 kilometer ten westen van het plangebied (ten westen van de kern Nieuw Loosdrecht) ligt het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Voor Natura 2000-gebieden zijn de aangewezen natuurwaarden ook beschermd tegen ontwikkelingen in de omgeving (de zogenaamde externe werking). In de Oostelijke Vechtplassen zijn met name beschermde natuurwaarden aanwezig die gebonden zijn aan vochtige omstandigheden door kweldruk. In voorliggende beoordeling wordt er vanuit gegaan dat er geen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt die invloed hebben op de hydrologie van het gebied, zoals grondwateronttrekkingen. Negatieve effecten op het Natura 2000-gebied worden redelijkerwijs uitgesloten en zijn niet verder in voorliggende beoordeling meegenomen.

6.2 Aangewezen natuurwaarden

In het aanwijzingsbesluit zijn diverse beschermde natuurwaarden benoemd. Op basis van het aanwijzingsbesluit kunnen de volgende specifieke natuurwaarden van toepassing worden geacht voor Buitenplaats Hoorneboeg;

- het aanwezige loofbos met eiken, beuken, struiken die kenmerkend zijn voor buitenplaatseren zoals taxus en andere coniferen en een kruidlaag met onder andere kamperfoelie, vingerhoedskruid en salomonszegel;
- een natuurlijk ven, dat van grote waarde is voor amfibieën (niet meer aanwezig; naar alle waarschijnlijkheid betrof het een aangelegde poel);
- migratie- en foerageergebied voor de das;
- de aanwezige onvergraven bodems (podzolgronden) en het reliëfrijke karakter van het landschap;
- de landschappelijke waarde van buitenplaats de Hoorneboeg als beboste heuvel in het midden van een heidecomplex, in combinatie met de geleidelijke overgangen tussen heide en bos.



Figuur 6 Begrenzing beschermd natuurmonument Hoorneboegse Heide (bruin).

6.3 Toetsingskader

In het aanwijzingsbesluit zijn beschrijvingen opgenomen van huidig en gewenst beheer en gebruik en van ontwikkelingen die schadelijk zijn voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied of ontsierend voor het natuurschoon. Voor deze mogelijk ongewenste ontwikkelingen en voor wijzigingen in het beheer die leiden tot aantasting van natuurwaarden, is een vergunning nodig conform artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998. Hiervoor wordt de volgende (niet-limitatieve) opsomming gegeven:

T.a.v. beheer en gebruik:

- De buitenplaats is niet of slechts beperkt publiek toegankelijk;
- Er wordt niet in het gebied gejaagd;
- Het bosgebied kan worden gehandhaafd door middel van periodieke dunningen, al naargelang de functie (productie/natuur/recreatie) van de diverse vakken;
- Het recreatief medegebruik kan kwalitatief verbeterd worden, maar dient in kwantitatief opzicht niet uitgebreid te worden. Kwetsbare vegetaties moeten zich kunnen handhaven en de (avi)fauna mag niet onevenredig worden verstoord.

T.a.v. ontwikkelingen zijn de volgende in ieder geval vergunningplichtig:

- Bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet;
- Plaatsen of aanleggen van voor verblijf geschikte voer- en vaartuigen, caravans en tenten;
- Aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen als kampeerterreinen, lig- of speelweiden, picknickplaatsen, trainingsplaatsen voor honden e.d.;
- Aanleggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, constructies, installaties of apparatuur;

- Aanleggen of verharden van wegen, paden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen van enige omvang;
- Ontgronden, storten, lozen, bergen of deponeren van al dan niet afgedankte voorwerpen, (vloeistoffen, producten of materialen);
- Het verrichten van handelingen die wijziging van de waterhuishouding, (grond)waterkwaliteit of (grond)waterstand in het beschermd natuurmonument tot gevolg kunnen hebben;
- Het verrichten van handelingen die wijziging of intensivering van het sinds jaar en dag bestaande gebruik beogen of ten gevolge kunnen hebben;
- Het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen, uitgezonderd het voor voldoende groei van het agrarisch gewas noodzakelijke;
- Het dunnen, rooien, vellen en planten van bomen, houtopstanden en ander houtgewas of sierplanten, niet behorende tot het normale onderhoud;
- Het branden van riet, hout, ruigte en het verbranden van afval;
- Het uitoefenen van de jacht, anders dan op basis van bestaande contracten.

6.4 Toetsing aan de instandhoudingsdoelen

De geplande ontwikkeling voorziet in de bouw van gebouwen, aanleg van leidingen en constructies, aanleg van (half)verhardingen waaronder een parkeerterrein, het kappen van bomen en mogelijk in een intensivering van bestaand recreatief gebruik. Daaruit volgt dat het plan vergunningplichtig is vanuit de Natuurbeschermingswet. Om te kunnen beoordelen of deze vergunning kan worden verleend, dient een totaalplan te worden uitgewerkt zodra het ontwerp en de benodigde inrichtingsmaatregelen definitief zijn bepaald. Hierin dient dan te worden onderbouwd dat de natuurwetenschappelijke waarde en het natuurschoon niet wezenlijk worden aangetast en bij voorkeur worden versterkt.

Op basis van de Effectenindicator van het Ministerie van EZ kunnen de volgende mogelijke effecten worden gespecificeerd.

6.4.1 Oppervlakteverlies en versnippering

De oppervlakte bos zal afnemen door de aanleg van een halfverhard parkeerterrein. Binnen het plangebied is het redelijkerwijs niet mogelijk om elders bos terug te brengen. Het is van belang om ervoor te zorgen dat in het plan geen (netto) afname van bos plaatsvindt. Tevens is van belang om ervoor te zorgen dat er netto geen toename van verharding plaatsvindt.

Door de geplande ontwikkelingen kan tevens leefgebied voor specifieke beschermde soorten verdwijnen zoals de hazelworm. Deze vorm van oppervlakteverlies wordt uitgewerkt in hoofdstuk 5.

Ten aanzien van het aspect versnippering is een goede zonering van de natuurwaarden in het plangebied van belang. Specifiek voor de das is van belang dat de omheining van de buitenplaats passeerbaar blijft voor deze soort.

6.4.2 Verzuring en vermesting (stikstofdepositie)

De belangrijkste bron van stikstofdepositie in Nederland is afkomstig uit de veeteelt; daarnaast leidt de uitstoot van verbrandingsgassen uit de industrie en gemotoriseerd wegverkeer tot stikstofdepositie. Het aanwezige heidegebied rondom het plangebied heeft al een hoge stikstofdepositie die in de huidige situatie tot versnelde vergrassing van de heide leidt. Het is aan te bevelen om de toekomstige verkeerstroombaan inzichtelijk te maken. Als er sprake is van een wezenlijke toename van gemotoriseerd verkeer, is een depositieberekening nodig om de effecten op de Hoorneboegse heide in beeld te brengen. Aangezien de regels vanuit de Habitatrichtlijn niet van toepassing zijn op Beschermde Natuurmonumenten, is (indien er sprake is van effecten) geen passende beoordeling vereist. Wel kan het nodig zijn om mitigerende maatregelen te nemen. Aangezien iedere provincie specifiek beleid inzake stikstofdepositie in Beschermde Natuurmonumenten heeft, is het aan te bevelen om in dat geval te overleggen met de provincie.

6.4.3 Verontreiniging

Vanuit de geplande ontwikkelingen is geen verontreiniging te verwachten. Negatieve verontreinigende effecten kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

6.4.4 Veranderingen hydrologie

Er wordt vanuit gegaan dat de geplande ontwikkelingen geen effect hebben op de hydrologie van het gebied en op grondwaterstromingen in de omgeving.

6.4.5 Verstoring (licht, geluid, optisch, mechanisch)

Verstoring kan optreden door intensivering van menselijke activiteiten in het plangebied. Met name nachtelijke verstoring heeft een negatieve invloed op de aanwezige diersoorten en dient te worden beperkt door het stellen van regels aan nachtelijke activiteiten. Door een goede zonering kan verstoring van natuurwaarden worden beperkt. Dit dient nader te worden uitgewerkt.

In de aanlegfase kunnen werkzaamheden met machines leiden tot een tijdelijke geluidsverstoring, lichtverstoring en optische verstoring. Dit kan leiden tot enige tijdelijke negatieve effecten op de broedvogelsoorten in het Natura 2000-gebied. Door het nemen van voorzorgsmaatregelen in de aanlegfase (m.b.t. planning, verlichting) kan redelijkerwijs worden voorkomen dat de tijdelijke verstoring in de aanlegfase leidt tot verminderd broedsucces van de betreffende vogelsoorten. Significante negatieve effecten zijn daarmee uit te sluiten. Indien dit zodanig kan worden uitgewerkt is een vergunning vanuit de Natuurbeschermingswet met betrekking tot verstoring niet aan de orde.

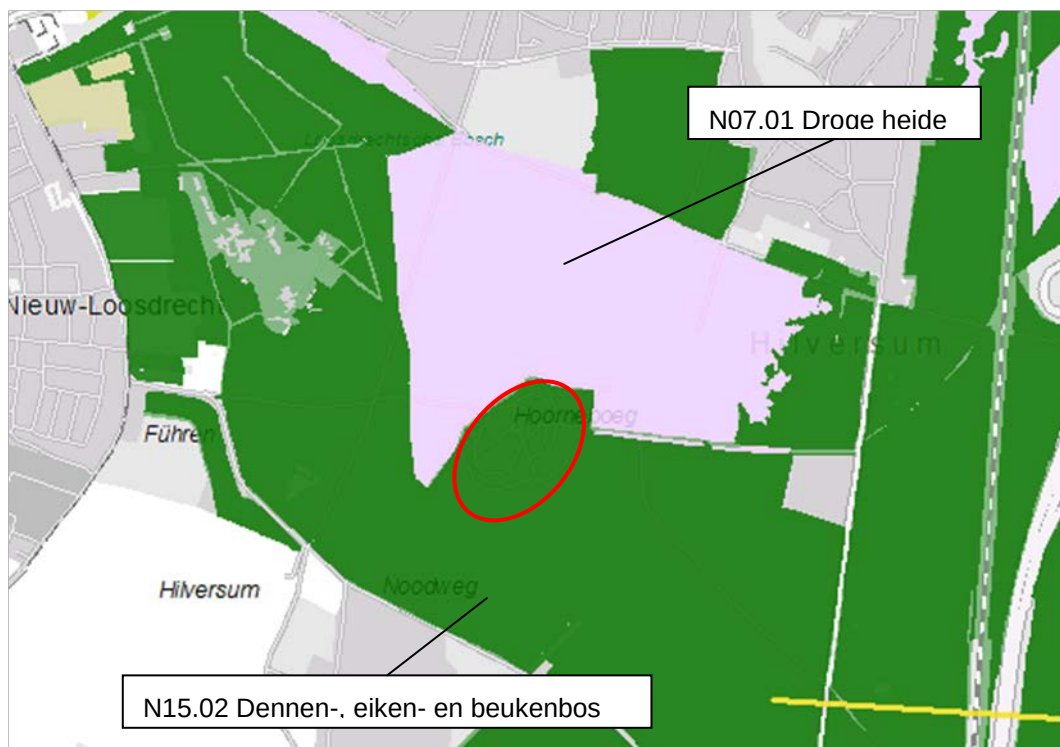
7

BESCHERMDE GEBIEDEN – NNN

7.1 Ligging Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het gehele plangebied maakt deel uit van het NNN zoals begrensd in de Omgevingsverordening Noord-Holland. Figuur 7.1 toont de begrenzing van het NNN en de beheertypen die zijn aangewezen in het provinciaal Natuurbeheerplan. De doorwerking van het NNN vindt plaats via gemeentelijke bestemmingsplannen. De daadwerkelijke natuurwaarden in het NNN zijn vastgelegd in het bestemmingsplan. Bestaande bestemmingen en aanduidingen worden binnen het NNN gerespecteerd.

Op de kaart van het Natuurbeheerplan (figuur 7.2) is het gehele plangebied aangemerkt als eiken-, beuken- en dennenbos (beheertype 15.02). De feitelijk aanwezige houtopstanden zijn daarmee beschermd.



Figuur 7.1 Uitsnede Natuurbeheerplan beheertypekaart vastgesteld op 24 september 2013... (bron: <http://maps.noord-holland.nl/extern/gisviewers/natuurbeheerplan/>).

De volgende waarden zijn op basis van het verkennende veldbezoek vastgesteld:

- Enclave van oud loof- en naaldbos in een grotendeels open heidelandschap.
 - o Habitat voor bijzondere vogelsoorten zoals grote lijster, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, groene specht;
 - o In zijn algemeenheid is er een hoge vogeldichtheid (19 territoria/ha);
 - o De buitenplaats biedt een geschikt vleermuishabitat door open boskarakter, aanwezigheid van lanen en holle bomen.
- Er is een relatieve rust doordat het terrein niet openbaar toegankelijk is.
- Het 'maatwerk'-beheer en het moestuinbeheer zorgt voor waardevolle gradiënten en dynamiek. Aanwezigheid van een imker leidt ertoe dat er belang is bij bevordering van drachtplanten.

Vragen en leemten in kennis met betrekking tot vleermuizen:

- Wat is de actuele waarde van de Hoorneboeg voor vleermuizen? Welke soorten komen er voor en in welke aantallen en waar zijn de verblijfplaatsen?

7.3 Toetsing wezenlijke kenmerken en waarden

Voor de toetsing kan worden aangesloten bij de toetsing aan de bepalingen vanuit de Natuurbeschermingswet (paragraaf 6.4). Om te voldoen aan de regels van de omgevingsverordening is van belang dat per saldo geen achteruitgang van oppervlakte en kwaliteit van natuurwaarden plaatsvindt. Voor het onderdeel "oppervlakteverlies" is van belang dat bij de compensatie van bos een oppervlaktetoeslag plaatsvindt.

8

CONCLUSIE EN VERVOLG

8.1 Flora- en faunawet

Op basis van deze quickscan wordt nader onderzoek naar vleermuizen geadviseerd. Dit onderzoek is noodzakelijk alvorens de bebouwing gesloopt kan worden en de beplanting verwijderd kan worden. Het vleermuisonderzoek kan slechts in een beperkte periode van het jaar worden uitgevoerd. Het onderzoek moet bestaan uit:

- 2 bezoeken tussen 15 mei - 15 juli en;
- 2 bezoeken tussen 15 augustus en 1 oktober en;
- tussen de bezoeken zit in de regel 20 dagen.

Afhankelijk van wat wordt aangetroffen bij het nader onderzoek kan dit consequenties hebben voor de planning en wijze van de uitvoering van werkzaamheden. Daarnaast kunnen zogenaamde compenserende en mitigerende maatregelen nodig zijn.

Door de geplande ontwikkelingen kan leefgebied voor de hazelworm verdwijnen en kunnen dieren gedood of verwond worden. Nader onderzoek naar de hazelworm op de buitenplaats is noodzakelijk om effecten te kunnen inschatten en eventueel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan te vragen. Dit dient plaats te vinden door middel van tenminste vier bezoeken in de periode mei-september. Door het nemen van kwaliteitsverbeterende maatregelen en voorzorgsmaatregelen kunnen negatieve effecten op de soort worden voorkomen of verzacht / gecompenseerd.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk. In het kader van de zorgplicht is het van belang om verstoring van mierennesten van de rode bosmier zo veel mogelijk te voorkomen. Het is aan te bevelen om nesten tijdens een veldonderzoek in kaart te brengen en indien nodig voorafgaand aan werkzaamheden te markeren.

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat

verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord.

8.2 Natuurbeschermingswet

Circa 2 kilometer ten westen van het plangebied (ten westen van de kern Nieuw Loosdrecht) ligt het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Er is geen sprake van ontwikkelingen die invloed hebben op de hydrologie van dit gebied, zoals grondwateronttrekkingen. Negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied worden daarom uitgesloten.

Het gehele Buitenplaats Hoorneboeg maakt deel uit van het wettelijk beschermde natuurmonument Hoorneboegse Heide. In het aanwijzingsbesluit zijn beschrijvingen opgenomen van huidig en gewenst beheer en gebruik en van ontwikkelingen die schadelijk zijn voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied of ontsierend voor het natuurschoon. De geplande ontwikkeling voorziet in de bouw van gebouwen, aanleg van leidingen en constructies, aanleg van (half)verhardingen waaronder een parkeerterrein, het kappen van bomen en mogelijk in een intensivering van bestaand recreatief gebruik. Daaruit volgt dat het plan vergunningplichtig is vanuit de Natuurbeschermingswet. Om te kunnen beoordelen of deze vergunning kan worden verleend, dient een totaalplan te worden uitgewerkt zodra het ontwerp en de benodigde inrichtingsmaatregelen definitief zijn bepaald.

8.3 Natuurnetwerk Nederland

Voor de toetsing van de binnen de NNN aangewezen 'wezenlijke en kenmerkende waarden', kan worden aangesloten bij de toetsing aan de bepalingen vanuit de Natuurbeschermingswet (paragraaf 6.4). Om te voldoen aan de regels van de omgevingsverordening is van belang dat per saldo geen achteruitgang van oppervlakte en kwaliteit van natuurwaarden plaatsvindt.

8.4 Zorgplicht en zorgvuldig handelen

In het kader van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen noodzakelijk:

- Tijdens de uitvoering dient men bijvoorbeeld alert te zijn op aanwezigheid van fauna en deze, indien noodzakelijk, te verplaatsen.
- Bij onvoorziene situaties dient daarnaast contact opgenomen te worden met een ter zake kundige.
- De breedte van de transportwegen wordt zo beperkt mogelijk gehouden, opdat zo min mogelijk holen en dieren aangetast worden.

In het kader van zorgvuldig handelen adviseren wij om de eisen en voorwaarden uit dit onderzoek op te nemen in een ecologisch werkprotocol. Het ecologisch werkprotocol kan bij het bestek worden opgenomen.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986). *Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging*. Utrecht: KNNV.
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Nie H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. Media Publishing, Doetinchem.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV.
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- Kadaster (2011). *Topografische Kaart Nederland - 1:25.000*. Emmen, Kadaster.
- Koninklijke Vermande (1999-2009). *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5*. SDU Uitgeverij, Den Haag
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2004). *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.
- Landschapsbeheer Flevoland (2011). *Vleermuisvriendelijk bouwen. Een handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker*. Een samenwerking tussen Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdiervereniging en Tauw bv. Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004). *Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen*. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft / Zoogdiervereniging, Arnhem.

Natura 2000: - www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Soortinformatie: - www.zoogdiervereniging.nl

- www.ravon.nl

- www.libellennet.nl

Waarnemingen: - www.telmee.nl

- ndff-ecogrid.nl